

Száma: 5681-5/2009.

ELŐTERJESZÉS
- a Képviselő-testülethez -

Mátészalka Város Önkormányzat által ellátott gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok
értékeléséről

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló módosított 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése rendelkezik arról, hogy a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig átfogó értékelést készít, amelyet a Képviselő-testület megtárgyal. Ezen kötelezettség tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló módosított 149/1997. évi (IX. 10.) Korm. rendelet (Gyer.) 10. számú melléklete tartalmazza.

A Magyar Országgyűlés az 1991. évi LXIV törvénnyel kihirdette a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt egyezményt, mellyel a Magyar Köztársaság vállalta, hogy az egyezményben meghatározott gyermeki jogok érvényesülését biztosítja. Az egyezményben foglalt rendelkezések figyelembevételével került megalkotásra a gyermekvédelmi törvény, amely állami és önkormányzati feladatok meghatározásával építi fel a gyermekek védelmét szolgáló ellátó rendszert, illetve meghatározza azokat a hatósági intézkedéseket, melyeket a gyermeket veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében meg kell tenni.

A gyermekvédelmi törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. A törvény meghatározza ezen megjelölt célok elérése érdekében a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.

A gyermekvédelmi törvény meghatározza a gyermekek védelmének rendszerét. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

Városunk lakónépessége a 2008. december 31.-i állapot szerint 17.736 fő. Az összes lakónépességhez számítva a 0-14 éves korúak száma 2.380 fő, arányát tekintve 13 %. A 15-18 éves fiatalok száma 1072 fő, arányuk 6 %. Az átfogó értékelés szerinti 0-18 éves korú gyermekek száma 3.452 fő, mely a lakónépesség mintegy 19 %-át adja. Az aktív korú (19-62 éves) lakossághoz (12.043 fő) viszonyítva a 0-18 éves korúak számaránya 29%, mely a 2007. évi számadatokhoz képest 1%-os növekedést mutat.

Mátészalka Város Önkormányzata a gyermekvédelmi rendszer alábbi ellátásaival és intézkedéseivel tesz eleget a gyermekvédelmi törvényben foglalt ellátási kötelezettségeinek:

I. A gyermekvédelmi gondoskodás keretében nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások:

1. rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
2. rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
3. óvodáztatási támogatás
4. kiegészítő gyermekvédelmi támogatás
5. gyermektartásdíj megelőlegezése
6. otthonteremtési támogatás

II. A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

1. gyermekjóléti szolgáltatás
2. gyermekek napközbeni ellátása

III. A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

1. védelembe vétel,
2. családba fogadás,
3. az ideiglenes hatályú elhelyezés,
4. az átmeneti nevelésbe vétel,
5. a tartós nevelésbe vétel,
6. az utógondozás elrendelése,
7. az utógondozói ellátás elrendelése.

A gyermekvédelem rendszerében a gyermekjóléti szociális, segítő munka a hatósági munkát megelőzi, kiegészíti, követi és támogatja.

Az alábbiakban a fent felsorolt ellátások és intézkedések 2008. évre vonatkozó részletes bemutatását olvashatják Mátészalka városra vonatkozóan.

I. A gyermekvédelmi gondoskodás keretében nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások

1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult meghatározott kedvezmények igénybevételére. A gyermekétkeztetés normatív kedvezménye rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, az 1-5. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-a, az ezen csoportokba nem tartozó gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-a. A kedvezményben részesülő gyermek jogosult továbbá évi kétszeri alkalommal pénzbeli támogatásra július és november hónapban, melynek összege 2008. évben 5.500 Ft volt gyermekenként. Mátészalka Város Önkormányzat 2008. évben 811 gyermek esetében állapított meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó jogosultságot. Elutasításra 41 gyermek esetében került sor, jellemzően a jogosultság feltételeként előírt egy főre jutó jövedelem magasabb volta miatt. Erre a támogatási formára felhasznált összeg 8.797.000 Ft volt.

2. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás olyan gyermekes családnak adható, amely a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, illetve ha a család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd (pl. váratlan anyagi kiadás, hirtelen betegség, stb.). Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 167 személy esetében került megállapításra, 286 esetben. 11 személy részére természetbeni formában, 14 alkalommal került sor ezen ellátás megállapítására. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra fordított összeg 2008. évben 3.427.000 Ft volt.

3. Óvodáztatási támogatás

2008. július 3. napjától az óvodáztatási támogatás rendelkezései hatályba léptek, viszont gyakorlati alkalmazására, ellátások megállapítására csak 2009. január 1. napja után került sor.

4. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás megállapítására irányuló kérelem 2008. évben Hivatalunkhoz nem érkezett.

Ezen ellátási formákat Mátészalka Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala Közigazgatási és Okmányirodájának Szociális és Gyámügyi Csoportja állapítja meg.

Mind a rendszeres, mind a rendkívüli támogatás esetében elmondható, hogy a beérkezett kérelem elutasítására csak nagyon kevés esetben kerül sor, melynek oka minden esetben a család olyan anyagi, vagyoni helyzete, mely a támogatás megállapítását kizárja. A támogatási formák konkrét kérelmezését megelőző személyes elbeszélgetések alkalmával részletes tájékoztatást kapnak a gyermeket nevelő családok a támogatások jogosultsági feltételeiről és így konkrét kérelem – amennyiben a kérelmező nem felel meg a feltételeknek – kevés esetben érkezik a Szociális és Gyámügyi Csoporthoz.

Egyéb, a gyermekvédelmi törvényben nem szabályozott pénzübeli vagy természetbeli támogatást az Önkormányzat szűkös anyagi lehetőségei miatt nem tud a gyermekes családok részére biztosítani.

5. Gyermektartásdíj megelőlegezése

Gyermektartásdíj megelőlegezésének akkor van helye, ha a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában már megállapította és a gyermektartásdíj összegének behajtása átmenetileg lehetetlen, továbbá a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő nem képes a gyermek részére a szükséges tartást nyújtani, feltéve, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi átlagjövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét. Gyermektartásdíj megelőlegezésének megállapítására 2008. évben 37 gyermek esetében került sor. Az erre felhasznált összeg 2.135.000 Ft volt.

6. Otthonteremtési támogatás

Az otthonteremtési támogatás célja, hogy az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatal felnőtt lakáshoz jutását, tartós lakhatása megoldását elősegítse. Otthonteremtési támogatásra jogosult az a fiatal felnőtt, akinek legalább hároméves időtartamú folyamatos - gondozási helyén töltött - nevelésbe vétele a nagykorúvá válásával szűnt meg, és készpénzének, biztosításra vagy más célból lekötött betétjének, vagy ingatlan vagyonának értéke a nagykorúvá válásakor nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatvanszorosát. A támogatás felhasználható részben vagy egészben a fiatal felnőtt tulajdonába kerülő építési telek, életvitelszerű lakhatásra alkalmas lakás, családi ház, tanya vásárlására, illetve építésére, lakhatóvá tételére, tulajdon vagy tulajdonrész szerzésével járó felújítására vagy bővítésére, bérlet bérleti díjának kifizetésére, önkormányzati bérletének felújítására, bérleti jogviszony megvásárlására, államilag támogatott lakásprogramban való részvételre, valamint otthonteremtést elősegítő hitelintézeti kölcsön egyösszegű törlesztésére. Indokolt esetben az otthonteremtési támogatás felhasználható a tartósan beteg vagy fogyatékos fiatal felnőtt megfelelő ellátását biztosító, az Szt. hatálya alá tartozó bentlakásos szociális intézménybe fizetendő egyszeri hozzájárulásra is. Otthonteremtési támogatás 11 fő részére került megállapításra 11.756.000 Ft összegben 2008. évben.

A fenti ellátási formákat Mátészalka Város Gyámhivatala állapítja meg a kérelmezők részére.

II. A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

Mátészalka Város Önkormányzata a személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását a bölcsőde útján, valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény hatálya alá tartozó óvodában és iskolai napköziben biztosítja.

1. Gyermekjóléti szolgáltatás

A mátészalkai Egyesített Szociális Intézmények keretén belül 1997. november 1. napjától 2007. december 31. napjáig működött és folytatta önálló szakmai tevékenységet a Gyermekjóléti Szolgálat, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) alapján. 2008. január 1. napjától az Egyesített Szociális Intézmények

jogutódként működő Szatmári Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények keretein belül működik tovább, megtartva szakmai önállóságát.

A Gyvt. 38. §-a értelmében a gyermekjóléti alapellátás célja, hogy hozzájáruljon a gyermekek testi, értelmi, erkölcsi és érzelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez. A Gyermekjóléti Szolgálat feladatait a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben foglaltak alapján látja el.

A gyermekjóléti szolgáltatást Mátészalka Város Önkormányzata és Jármí Község Önkormányzata 2006. február 1. napjától intézményfenntartó társulásként működteti a 2004-ben megalakult Szatmári Többcélú Kistérségi Társulás keretein belül. A társuláshoz 2007. április 1.-én csatlakoztak Nagydobos és Ópályi települések, majd 2008. január 1.-én Nyírmeggyes, Nyírkáta, Szamosszeg és Szamoskér települések. Ezen időponttól az intézmény neve Szatmári Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények. A kistérségi együttműködés hatékonyabb, magasabb szakmai színvonalú ellátást biztosít a kisebb településeken is.

A Gyermekjóléti Szolgálat 2008. évben a következő tevékenységekkel segítette a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének biztosítását 6 fő családgondozó részvételével:

Tájékoztatás

Az ügyfélként a szolgálathoz forduló családok legnagyobb része rossz szociális körülmények között él, többféle problémával küzd. A munkatársak folyamatosan nyomon követték a településen élő gyermekek szociális helyzetét, informálták a családokat a gyermekek és a szülők jogairól, az adható állami és helyi támogatásokról, a jogosultsági feltételekről.

Szóróanyagokat készítettek a tevékenységi körükben nyújtott szolgáltatásokról, azokat a lakosság részére eljuttatták, illetve megjelentették a helyi médiában.

Több esetben közreműködtek a családgondozók krízisben lévő anyja és gyermekek esetében családok átmeneti otthonába, anyaozóba és gyermekek átmeneti otthonába történő elhelyezésében.

Tanácsadás

A szolgálat feladata családtervezési, mentálhigiénés, jogi, egészségügyi, pszichopedagógiai tanácsadás, vagy az ehhez való hozzájárítás megszervezése.

A Családsegítő Szolgálat jogásza hatékony segítséget nyújtott azoknak a családoknak, akik az ügyvédi költséget nem tudták megfizetni, vagy egyszeri tanácsadásra szorultak. Tanácsadása kiterjedt válási, gyermek elhelyezési, vagyonmegosztási és egyéb ügyekre. Ezen ellátást a társult településen élők is igénybe vehették.

Külön figyelmet fordítottak a szakemberek a szociális válsághelyzetben lévő várandós anyákra. A születendő gyermekét egyedül vállaló anyák állapotát folyamatosan figyelemmel

kísérték, lehetőségeikhez mérten mindenben megpróbáltak a segítségére lenni. Mindez folyamatos kapcsolattartást igényelt az anyákat gondozó védőnőkkel az egyéni esetkezelés során.

Kapcsolatügyelet

A gyermeknek joga, hogy mindkét szülőjével rendszeresen kapcsolatot tartson. Fontos feladat annak biztosítása, hogy ez a válást kimondó bírósági határozat meghozataláig, illetve a válás utáni helyzetben is megoldható legyen.

A Gyermekjóléti Szolgálat 2002. januárjától működteti speciális szolgáltatásként a „Kapcsolatügyeletet”, amely biztosítja Mátészalka Város Gyámhivatalának illetékességi területéhez tartozó 23 település lakosai számára ezt a szolgáltatást.

A szolgáltatás célja semleges helyet biztosítani és szakember segítségét nyújtani a szülő-gyermek kapcsolat fenntartása vagy újra kialakítása, válás illetve más ok miatt megromlott vagy megszakadt kapcsolat esetén.

2008. évben több család is felkereste a Gyermekjóléti Szolgálatot kapcsolattartási kérelmével, valamint más település gyámhivatala jelölte ki a kapcsolattartás helyül.

A Kapcsolatügyelet hétfőig (péntek délután, szombat délelőtt) működik. A tavalyi évben több olyan eset is volt, ahol a vérszerinti szülő tartott kapcsolatot a szolgálat által biztosított helyiségben nevelőszülőkhöz elhelyezett gyermekeivel (egy család, nyolc gyermek), illetve a gyermeket nem nevelő szülő találkozott rendszeresen gyermekével a válás után.

Hivatalos ügyek intézése

A Gyermekjóléti Szolgálat sok esetben segítette a családokat nyomtatványok kitöltésével, kérelmek megírásával, felvilágosítással, melyekkel hozzájárultak a gyermek, illetve a szülő ügyeinek hatékonyabb intézéséhez.

Szabadidős programok szervezése

A szolgálat a városban élő gyermekek részére változatos szabadidős programokat rendez.

- **Nyári napközis tábort** szervezett a Boldog Családokért Egyesülettel együttműködve, amellyel azoknak a gyermekek kívánnak segíteni, akiknek a szülei elfoglaltak, munkájuk miatt nem tudták gyermekeik részére a napközbeni felügyeletet biztosítani az iskolai szünetben. A program célja a nyári szabadidő tartalmas eltöltése volt, a gyerekek (7- 12 év) személyiségének, kezűgyességének, fizikumának fejlesztése. 2008. évben közel 40 gyermek vett részt a táborban, mely sok érdekes programot és kirándulást tartalmazott.
- A Gyermekjóléti Szolgálat 2006. évben indította be új szolgáltatását, melynek keretein belül általános és középiskolákban osztályfőnöki órákon 2008. évben is **egészségügyi, mentálhigiénés, prevenciós, önismereti és személyiségfejlesztő órákat** tartottak munkatársai. Nagy volt az érdeklődés az abortuszt és a nemi

betegségeket bemutató, szemléletes előadás iránt, melyet a társult települések iskolái is igénybe vettek.

- A prevenciók foglalkozások mellett egy önkéntes **pályaismereti és pályaaorientációs tanácsadásokat** tartott olyan középiskolai 11. osztályos tanulóknak, akik pályaválasztásukkal kapcsolatban még nem tudtak dönteni. Kérdőívek és tesztek segítségével mérte fel érdeklődésüket és határozta meg képességeiket. A lehető legsokrétűbb információnyújtással segítette bővíteni meglévő ismereteiket foglalkozásokról, továbbtanulást biztosító intézményekről.
- A szolgálat 2008. évben folytatta a „**Foci-klub**” működtetését, melynek foglalkozásait egy önkéntes testnevelő tanár tartotta. Rossz idő esetén ping-pong edzést és versenyt biztosítottak a gyermekeknek. Ezeket a lehetőségeket főként roma származású fiúk vették igénybe.
- Főként a középiskolákban működött a Gyermejjóléti Szolgálat „**Szoc-kuckó**” elnevezésű szolgáltatása, ahol a fiatalok problémáikat tudták megosztani, megbeszélni a szakemberekkel. Ennek megszervezésében kiemelt szerepe van az adott középiskolák gyermek- és ifjúságvédelmi felelőseinek.
- Havonta egy alkalommal került sor a Gyermejjóléti Szolgálatnál a „**Diák-kör**” találkozásira, melyeken preventív előadásokat hallgathattak meg a részt vevők, és személyiségfejlesztő foglalkozásokon is részt vehettek.
- Az intézmény munkatársai **korrepetálást** biztosítanak a tanulási nehézségekkel küzdő, magántanuló, vagy a szüleik elfoglaltsága miatt a házi feladat elkészítésében segítséget nem kapó gyermekek részére. Felzárkóztatásban, lecke megírásában, kikérdezésében, valamint nyelvtanulásban, nyelvgyakorlásban (angol és német nyelv) tudnak segítséget nyújtani a szakemberek. Főleg kisiskolások és magántanulók vettek részt a programban, de igénybe vették középiskolások is, akik igazolatlan mulasztás miatt kerültek kapcsolatba a szolgálattal. A program célja az évismétlések számának mérséklése és a normál iskolába járó roma gyerekek felzárkóztatásának elősegítése. Az iskolákkal, a pedagógusokkal jó az együttműködés. 2008. évben 217 alkalommal került sor korrepetálásra.
- A **magántanulói státuszban** lévő gyermekekre különös figyelmet fordítanak a szakemberek, őket alapellátás keretein belül gondozzák, együttműködve az iskolák pedagógusaival. Sajnos városunkban magas a magántanulók száma, és nem minden esetben történik meg a Gyermejjóléti Szolgálat véleményének megkérése az intézmény igazgatójának döntése előtt, hanem az iskola vezetője saját hatáskörben, a szülő kérésére engedélyezi a státusz megadását, holott a szolgált véleményét jogszabályi rendelkezés szerint minden esetben köteles megkérni. A szolgáltatnak minden ilyen esetet dokumentálnia kell, nyilvántartást kell vezetniük a gyermekekről, és az előbb említett, alapellátás keretein belüli gondozást is biztosítaniuk kell indokolt esetben. Sok esetben problémát jelent a tanulók igazolatlan hiányzása, az ezzel kapcsolatos jelzés elmaradása. Tíz igazolatlan óra után a szolgáltatást értesítenie kell az iskolának, ennek ellenére volt olyan eset, hogy 56-60 igazolatlan óra után került sor erre, és olyan eset is, hogy a csak a szabálysértési ügyintéző jelzett a szülő megbírságolása után.

Munkájukban és szervezett programjaik lebonyolításában önkénteseik is részt vesznek. A tavalyi évben négy önkéntes segítő támogatta munkájukat, akik előadásokat, korrepetálásokat tartottak, valamint csomagosztásaikon is közreműködtek.

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése

A Gyermejkölési Szolgálat feladata olyan észlelő- és jelzőrendszer működtetése, amely lehetővé teszi a gyermekeket veszélyeztető okok feltárását. A munkatársak célja, hogy minél több gyermeket érintő problémát felderítsenek fel városunkban, igénybe véve a lakosság, civil szervezetek, egyesületek segítségét is. Figyelemmel kísérik a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét, a gyermejkölési és egyéb szociális ellátások iránti szükségleteit, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.

A szolgálat bármely gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzést fogad, s a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz. Fogadja a panaszával hozzá forduló gyermeket, és segíti őt problémája megoldásában.

2008. évben 6 alkalommal került sor jelzőrendszeri megbeszélésre, melyen a védőnői szolgálat munkatársai, a nevelési, oktatási intézmények gyermekvédelmi felelősei, a Pedagógiai Szakszolgálatok vezetője, a családsegítő szolgálat családgondozói, a gyámhatósági ügyintéző és a rendőrség munkatársa vesz részt.

A jelzőrendszer tagjain kívül a Családsegítő Szolgálat, a Szenvedélybetegek Közösségi Ellátását végző koordinátor, és a Pártfogói felügyelet munkatársai is számos esetben jeleztek olyan családokról, ahol véleményük szerint a gyermek veszélyeztetve van, a nem megfelelő szülői gondoskodás miatt.

Több alkalommal tartottak esetkonferenciát a szolgálat munkatársai, főleg védelembe vételi eljárás, illetve egyéb hatósági gyermekvédelmi intézkedés előtt. Esetkonferenciát – az egy gyermek, ill. család ügyében tartott család és érintett szakemberek tanácskozását - 22 esetben tartottak, melyeken a meghívottak és érintettek nem minden esetben vettek részt. Megpróbálják ezekben az esetekben jobban bevonni a családokat, hiszen értük és róluk szól a megbeszélés. A jelzőrendszeri tagok minden esetben együttműködők voltak (még munkaidőn túl is), és részt vettek a megbeszéléseken, ahol véleményükkel, feladatok vállalásával segítették a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetését.

A gyermekorvosokat kéthavonta keresik fel a családgondozók, akik elmondják tapasztalataikat, és jelzéssel élnek a szolgálat felé, ha problémás családokkal kerülnek kapcsolatba. Eredményes az együttműködés az óvodák, iskolák ifjúságvédelmi felelőseivel, és a védőnőkkel, akikkel napi kapcsolatban állnak, többször szerveztek közös családlátogatásokat. Közös összefogással próbálták megoldani az egyre gyakrabban elforduló fejtetvesség problémáját a Tisztiorvosi Szolgálattal, sikertelenül.

Egyre gyakrabban kapnak jelzést a lakosságtól is, főleg csavargás, hétvégi kimaradások, alkoholproblémák, családi konfliktusok miatt, melyek mind a gyermekek veszélyeztetettségét okozzák. Ezek kizárólag névtelen bejelentések, általában telefonon vagy írásban érkeznek.

A Gyermejkölési Szolgálat 2005. májusában indította a Városi Rendőrséggel közös programját, melynek célja, hogy városunk gyermek- és ifjúságát közös erővel próbálják meg a helyes társadalmi normák és viselkedés követőjévé tenni. A „razzia” során a

családgondozók a rendőrökkel együtt végigjárják a város szórakozóhelyeit este 10 órától hajnal 1 óráig, ahol próbálják megtalálni azokat a 14-18 év közötti fiatalokat, akik túlzott mennyiségű alkoholt és esetlegesen kábítószer fogyasztanak.

2008-ben 10 alkalommal került sor erre a rendőrségi „razziára”, melynek során körülbelül 60-80 gyermek- és fiatalkorú igazoltatására került sor. Közülük a Gyermekjóléti Szolgálat 15 kiskorút alapellátás keretein belül a mai napig gondoz, a többi esetben a szülővel és gyermekével történt beszélgetés során a fiatal figyelmeztetve lett. Bővítették ezt a tevékenységüket, a reggeli-délelőtti órákban is végigjárják a város szórakozóhelyeit, mert a lakosság és szülői jelzéseik szerint sok iskoláskorú gyermek kezdi ott a napját. Ehhez rendőrségi támogatást is kértek és kaptak, így 2008-ban 12 alkalommal került sor a nappali „razziára”. A tevékenységbe bevonták a legérzékenyebb iskolák gyermek- és ifjúságvédelmi felelőseit is, melyre a továbbiakban is nagy szükség lenne.

Több esetben vettek részt kiskorú, fiatalkorú kihallgatásán a rendőrség kérésére a szolgálat munkatársai, erre együttműködési megállapodást is kötöttek.

A gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói személyes segítő, kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolat kialakítására törekszenek a szülőkkel és a gyermekekkel egyaránt a veszélyeztető körülmények elhárítása érdekében. Feladatuk a komplex családgondozás, melynek középpontjában a gyermek áll.

A családgondozók segítik a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásában, a családban jelentkező működési zavarok megszüntetésében, illetve kezdeményezik és összehangolják a gyermekek és a szülők részére a szociális alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást.

2008. évben 148 családban került sor családgondozásra. Ebből 193 gyermek alapellátás keretein belül gondozták a munkatársak. A gondozásba vétel leggyakoribb okai a szülői elhanyagolás, életvezetési-megélhetési problémák, magatartászavar, igazolatlan iskolai mulasztás, családi konfliktus (szülők egymás közötti, szülő-gyermek közötti), illetve szenvedélybetegség volt.

A Gyermekjóléti Szolgálat közreműködik a jegyzői gyámhatósággal a védelembe vételi eljárás során. A családgondozó javaslatot tehet ezen hatósági intézkedés elrendelésére. Az elrendelést, illetve a védelembe vétel fenntartását követően a családgondozó egyéni gondozási-nevelési tervet készít a szülővel és a gyermekkel közösen, mely tartalmazza a szülő, a gyermek, a családgondozó feladatait, melyek a kívánt cél eléréséhez szükségesek. A védelembe vétel elrendelésére szülői elhanyagolás, szenvedélybetegség (alkoholproblémák), többszöri igazolatlan mulasztás, szabálysértési ügyek, lopások, életvezetési-, higiénés problémák, együttműködés hiánya alapellátás keretein belül, csavargás, iskolai magatartásproblémák, öngyilkossági kísérlet, családon belüli konfliktusok miatt került sor.

Családból való kiemelésre 6 gyermek esetében, 3 családnál tettek javaslatot a családgondozók. A családokat tovább gondozták a szakemberek, felkészítve őket arra, hogy képesek legyenek gyermekeik további nevelésére, gondozására. 27 esetben az átmeneti nevelésben lévő gyermek vérszerinti családjával tartottak fenn folyamatos kapcsolatot azon

dolgozva, hogy a család majd képes legyen a gyermek gondozását, nevelését ellátni, és közöttük a kapcsolattartás addig is folyamatos legyen.

Az elmúlt évben egy alkalommal került sor családba való visszahelyezésre, munkájuk ellenére nem váltak több esetben a szülők alkalmassá a gyermeknevelésre. A szolgálat együttműködik a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat nevelőszülői tanácsadójával, de főleg a szülőket támogatja a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyerekekkel való kapcsolattartásban.

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója a családjába visszahelyezett gyermek utógondozását a gyámhivatal határozata alapján látja el. Az utógondozás célja a gyermek vérszerinti családjába történő visszailleszkedésének, tanulmánya folytatásának segítése. A családgondozással a család gyermeknevelési körülményeinek javítása, a szülő- gyermek kapcsolat helyreállítása, a szülők nevelési, gondozási, háztartásvezetési ismereteinek gyarapítása a cél. Nem helyettük, velük együtt dolgoznak, próbálva őket az önálló, helyes döntésekre képessé tenni.

A munkatársak a családi konfliktusok megoldását a családtagok közötti közvetítéssel (mediáció), illetve más konfliktuskezelő, családterápiás módszer alkalmazásával segítik elő.

A védőnői szolgálat javaslatainak figyelembe vételével több alkalommal került sor ruhaosztásra a szociálisan rászoruló ügyfelek részére, főleg iskolakezdekéskor, illetve évszakováltáskor. Ugyancsak a védőnők javaslatára az elmúlt évben néhány esetben intrauterin eszközt adtak ki.

A Gyermekjóléti Szolgálat szoros kapcsolatban áll és dolgozik együtt a Családsegítő Központtal, közös programokat szerveznek klienseik részére megállapodási szerződés keretein belül.

A Katolikus Karitászt felajánlását is kiosztották a rászoruló családoknak a családgondozók. Az önkormányzat karácsonyi élelmiszercsomag osztásában is részt vettek, melyből 1000 család részesült.

Pályázatot nyújtottak be a gyermekek nyári étkeztetésének biztosítására, mellyel 158 gyermek napi étkezését segítették elő melegíthető konzervcsomaggal a nyári szünidőben.

Rossz szociális helyzetben lévő családokat többször segítettek berendezési tárgyakkal (ágy, szőnyeg) biztosítva a gyermekek számára megfelelő környezetet.

A családgondozók részt vettek szupervízió, konfliktus-kezelő tréningen. Az itt szerzett ismereteket jól tudják alkalmazni munkájuk során.

A tagintézmény-vezető háromhavonta végzett ellenőrzést a családgondozók adminisztrációjában, a kollégák folyamatos pótolták az esetleges hiányosságokat.

Intézményükben fogadtak gyakorlatra hallgatókat, a Debreceni Egyetem Hajdúböszörményi Pedagógiai Főiskolai Karáról, a Nyíregyházi Tanárképző Főiskoláról, a Debreceni Egyetem Egészségügyi Főiskolai Karáról. Tavalyi évben 16 hallgató töltötte gyakorlatát intézményükben.

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói részt vettek több, a Családsegítő Központtal és a Boldog Családokért Egyesülettel együtt szervezett szabadidős program lebonyolításában (pl.: Mikulás Szolgálat, Karácsonyi Ünnepségek, AIDS vetélkedő, és egyéb prevenciós programok).

A Gyermekjóléti Szolgálat feladatait a 2008-as évben 6 fő családgondozó látta el, akik óvodapedagógus, mediátor, szociális munkás, pedagógus, szociálpedagógus és mentálhigiénikus végzettséggel rendelkeznek.

Civil szervezetek, melyek a Gyermekjóléti Szolgálat munkáját segítik, támogatják:

- **Nagycsaládosok Egyesülete:** segítség a nyári napközis tábor szervezésében, a Mindenki Karácsonyának támogatása
- **Johannita Segítő Szolgálat:** segítség a karácsonyi műsorhoz, édesség, ruhadomány, konzervek, stb. a rászoruló ügyfelek részére
- **Boldog Családokért Egyesület:** az Egyesített Szociális Intézmények kezdeményezése szakemberek csatlakozásával
- **„Szemünk fénye a gyermek”:** a bölcsőde alapítványa
- **Máltai Szeretetszolgálat:** ruhasegély a rászoruló ügyfeleknek
- **Vöröskereszt:** tárgyi segítség a rászorulóknak
- **Fehér Galamb Alapítvány:** támogatás a karácsonyi műsorhoz
- **Óda a fényhez:** vakok és gyengén látók klubja
- **Holdsugár Nyugdíjas Klub**
- **Napsugár Nyugdíjas Klub**
- **Royal Nyugdíjas Klub**

2. A gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani, akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége, akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, vagy akivel együtt a családban három vagy több gyermeket

nevelnek, kivéve azt, akire nézve eltartója gyermekgondozási díjban részesül, vagy akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátását Mátészalka Város Önkormányzata az Egyesített szociális Intézmények keretein belül tagintézményként működő bölcsődei ellátás útján, valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény hatálya alá tartozó óvodákban, iskolai napközikben biztosítja.

Bölcsődei ellátás

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31.-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Bölcsődei ellátásban azok a gyermekek részesülhetnek, akik már a húsz hetes kort betöltötték, de a három évet még nem. A bölcsőde 2007. szeptember 17.-től 8 csoportban 80 férőhellyel működik. 2008. évtől a bölcsőde 10 férőhelyen 6 fogyatékos gyermek korai fejlesztését is biztosítja. A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs bizottság véleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb 6 éves koráig vehet részt korai fejlesztésben és gondozásban. A tavalyi évben ebben a csoportban 4 gyermek gondozását biztosította a bölcsőde.

2008. évben az ellátást igénybevevők száma 166 fő volt, ebből 29 fő a térségi településekhez tartozott. A 2008. évben a beíratott gyermekekhez viszonyított kihasználtság 121 %-os volt.

A bölcsődei ellátás iránti igény igen magas, 2008. december 31.-én mintegy 25 fő várakozott felvételre. A bölcsődei ellátás iránti megnövekedett igények kielégítése érdekében 2008. évtől az óvodaérett gyermekeket február, illetve szeptember hónapban átadják az óvodának. A gyermekcsoportok létszáma ennek ellenére magas, az előírt 10 fővel szemben, 14 fővel működnek. A bölcsődei gondozó-nevelő munkát 18 fő gondozónő látja el, közülük 5 fő nem rendelkezik szakképzettséggel, nekik öt éven belül kell megszerezniük a szakképesítést. 2008. szeptemberében 2 fő kezdte meg tanulmányait a Hajdúböszörményi Pedagógiai Főiskola csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó tagozatán. A 2009-es évben szeretnének további két főt beiskoláztatni.

A szakképzett gondozónők 2007. december 31.-ig továbbképzési kötelezettségüknek eleget tettek. A továbbképzési kötelezettség teljesítése érdekében a dolgozók folyamatosan vesznek részt különböző képzéseken. 2008. évben 6 fő vett részt személyiségfejlesztő tréningen, ebben az évben 2 fő szakmai tanfolyamon, 2 fő pedig személyiségfejlesztő tréningen.

A bölcsőde szakmai programjában kiemelt szerepet kap a természet megismertetése, a család és a bölcsőde kapcsolatának erősítése. Ezt segítik elő a szülői értekezletek, a napi beszélgetések, a reggeli bevétel és a délután hazaadás idején, valamint a kisünnepségek, amelyek az év jeles napjai alkalmával szerveznek (pl. Mikulás-ünnepség).

A bölcsőde tárgyi feltételei a 2007 évi beruházásnak köszönhetően jelentősen javultak. Az épület felújítása lehetőséget teremtett arra, hogy az alapellátás mellett (bölcsődei ellátás) 2007. szeptember 17.-től új szolgáltatások bevezetésére is sor kerülhetett. Ilyen

szolgáltatások: az időszakos gyermekfelügyelet, játszócsoport és házi gondozó szolgálati központ.

Óvodai ellátás

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. Az óvoda a gyermek hároméves korától ellátja - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározottak szerint - a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

Az óvodás korú gyermekek napközbeni ellátását a Négy Évszak Óvoda székhelyén és 4 telephelyén keresztül biztosítja Önkormányzatunk. 2008. évben 650 gyermek vette igénybe az óvodai ellátást. Az óvodákban 48 óvónő neveli, gondozza a gyermekeket.

3. Gyermekétkeztetés

A gyermekek étkeztetését Mátészalka Város Önkormányzata az Egyesített Szociális Intézmények keretein belül tagintézményként működő bölcsőde útján, valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény hatálya alá tartozó óvodában, iskolai napköziben biztosítja. Az étkeztetésben részesülő gyermekek számáról, a részükre adott kedvezményekről az előterjesztés 1. számú melléklete nyújt tájékoztatást.

4. Gyermekek átmeneti gondozása:

A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek, testi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (teljes körű ellátásáról) kell gondoskodni. A gyermekek átmeneti gondozása megszervezhető helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában, vagy családok átmeneti otthonában.

Mátészalka Város Önkormányzata részére a gyermekek átmeneti otthonának megszervezése helyettes szülő működtetésével lehetséges. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 25. §. (1) bekezdésében foglaltak szerint a gyermekjóléti szolgálat közreműködik a helyettes szülő felkutatásában. Ennek megfelelően az átmeneti gondozás megszervezése során a szolgálat munkatársai megkeresték azokat a személyeket, akik a helyettes szülői feladatok ellátására alkalmasak, de a jelöltek közül eddig senki sem vállalta a feladatot. Jelenleg egy újabb, helyettes szülői feladatok ellátására alkalmas szülővel folynak tárgyalások a feladat ellátása céljából.

5. Felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

2008. évben a Szatmári Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények Mátészalka keretén belül működő Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában Jármiban és Nyírkátán, és a bölcsőde vonatkozásában is tartott ellenőrzést felettes szerv.

A bölcsődében átfogó célvizsgálatot tartott az Észak-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalának Nyíregyházi Osztálya, valamint az Észak-alföldi Regionális Módszertani Bölcsőde. Az ellenőrzés apróbb hiányosságokat állapított meg a házirendben, szakmai programban (pl.: a felvételtől az intézményvezető dönt, az Etikai kódexre való hivatkozás, a játszócsoport biztosítása, a szakképzetlen dolgozók alkalmazása, a speciális csoportban foglalkoztatott gondozónők folyamatos továbbképzése, a hiányzó, illetve nem a korosztály igényeinek megfelelő tárgyi feltételek, a gyermekélelmezés számítógépes programja, valamint az élelmi anyagok mennyisége). Az apróbb hibák, illetve a hiányosságok ellenére a bölcsődében folyó gondozó-nevelő munkát színvonalasnak ítélték meg. A feltárt hiányosságok kijavítása megtörtént, erről az ellenőrző szervet értesítettük.

A bölcsődébe 2001. november 1. napjával került bevezetésre, illetve kiépítésre a HACCP rendszer. 2005. évtől a rendszer működését az ÁNTSZ ellenőrzi.

6. A jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

Célunk a gyermekek átmeneti gondozásának megnyugtató módon (helyettes szülővel) történő biztosítása.

A gyermekjóléti szolgálat keretén belül a jelenleg is működő prevenció (pl.: drogprevenció, abortusz elleni prevenció), még hatékonyabbá tétele érdekében az előadások gyakoribbá tétele és kiterjesztése valamennyi csatlakozó településre.

A gyermekjóléti szolgálat feladat ellátása színvonalának emelése érdekében célszerű lenne egy főállású pszichológus alkalmazása.

III. A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések

A hatósági intézkedések a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben, a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat - és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006.(XII: 23.) Korm. rendeletben és a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. évi (IX. 10.) Korm. rendeletben foglaltak szerint történnek.

Mátészalka Város Önkormányzat Jegyzője – első fokú gyámhatósági jogkörben eljárva – az alábbi gyermekvédelmi hatósági intézkedéseket teszi:

- a) védelembe vétel
- b) ideiglenes hatályú elhelyezés

A hatósági eljárás az ügyfél kérelmére, bejelentésére, nyilatkozatára, más hatóság kezdeményezésére, külön jogszabályban meghatározott panaszra, tehát kérelemre vagy hivatalból indul meg. A korlátozottan cselekvőképes gyermek a gyámhatósági eljárást a jogszabályban meghatározott ügyekben önállóan is megindíthatja. A gyámhatóságnak hivatalból meg kell indítania az eljárást, ha azt az ítélőképessége birtokában lévő cselekvőképtelen gyermek kéri, amennyiben ez a gyermek érdekében áll, valamint ha azt a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálat vagy más, a jogszabályban meghatározott szerv vagy személy kezdeményezte.

A gyermekjóléti szolgálat az eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása, a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

A felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál;
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A törvény által nevesített személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A gyámhatóság – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az eljárást a hatáskörébe tartozó ügyben hivatalból is megindíthatja, vagy folytathatja.

Névtelen beadvány alapján az eljárást megindítani akkor szükséges, ha a beadványban feltüntetett körülmények alapján nagy valószínűséggel fennáll a gyermek veszélyeztetettsége.

1. Védelembe vétel

A gyermekjóléti szolgálat alapellátás keretén belül igyekszik kezelni a családban kialakult problémát. Amennyiben a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, az alapellátás eredménytelensége miatt a gyermekjóléti szolgálat vezetője javaslatot tesz a gyermek védelembe vételére.

A jegyző a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a 14. életévét be nem töltött gyermeket, a rendőrség, ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút.

A védelemben vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a települési önkormányzat jegyzője a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki, és szükség esetén

-) kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, illetve a Kt. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,
-) kötelezi a szülőt, hogy gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,
-) kötelezi a szülőt arra, hogy gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,
-) kezdeményezi a háziorvosnál - súlyos veszélyeztetettség esetén bármely orvosnál - a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,
-) intézkedik - az illetékes szervek bevonásával a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről,
-) magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,
-) figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására.

A jegyző a védelemben vétel iránti eljárás során tárgyalást tart, melyet úgy kell megtartani, hogy hozzásegítse a gyermeket és a szülőt a védelemben vétel okának, céljának és jogkövetkezményeinek megismeréséhez. 2008. évben 63 alkalommal került sor tárgyalás tartására védelemben vételi ügyben.

A gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó intézkedések kiválasztásánál a jegyzői gyámhatóság figyelembe veszi a veszélyeztetettség jellegét, a gyermek személyiségét, a gyermek családi körülményeit, az intézkedés várható hatásait, a gyermeknek a törvényben meghatározott – saját családi környezetben történő - nevelkedéséhez fűződő jogát.

A családgondozó a védelemben vett gyermekekre vonatkozóan egyéni gondozási nevelési tervet készít, melyben megfogalmazásra kerülnek a családgondozó, a szülő és a gyermek azon feladatai, amelyek a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetéséhez szükségesek. A kirendelt családgondozó szükség szerint, de legalább évente írásban tájékoztatja a gyámhatóságot a családgondozás eredményéről.

A 2008. december 31-én nyilvántartott védelemben vett gyermekek száma 36 fő volt.

2008. évben 22 gyermek védelemben vételének elrendelésére, illetve 19 gyermek esetében védelemben vétel megszüntetésére került sor. Védelemben vétel felülvizsgálatát 21 gyermek esetében végzett a jegyzői gyámhatóság. 14 gyermek esetében a védelemben vétel fenntartására került sor, a gyermek részére újabb magatartási szabályok felállításával, valamint a szülők számára újabb kötelezések előírásával együtt. Hét gyermek esetében a védelemben vétel megszüntetésére került sor, mivel a kirendelt családgondozóval való együttműködés folytán a gyermek élethelyzete már nem indokolta gyermekvédelmi intézkedés alkalmazását.

A december 31-én védelemben vétel alatt álló gyermekek esetében az elrendelésre környezeti okok miatt 18 esetben, a szülőnek felróható okok miatt 26 esetben, a gyermeknek felróható

magatartási okok miatt 16 esetben, a gyermek által elkövetett bűncselekmény miatt három esetben, a gyermekkorú bántalmazása miatt 1 esetben került sor. Sok esetben egy gyermek esetében több probléma is fennállt.

A 2008. december 31.-én védelembe vétel alatt álló kiskorúak esetében a következő intézkedések elrendelésére került sor:

- 20 esetben a szülő kötelezése, hogy vegye igénybe a gyermek napközbeni ellátását;
- 29 esetben a szülő kötelezése, hogy keresse fel a családvédelemmel foglalkozó szervezetet;
- 10 esetben a gyermek és hozzátartozója orvosi vizsgálatának kezdeményezése;
- 5 esetben a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről való intézkedés;
- 18 esetben a gyermek számára-kifogásolt magatartásának megszüntetése érdekében magatartási szabályokat megállapítása;
- 27 esetben a szülő figyelmeztetése helytelen magatartásának megváltoztatására.

A legtöbb esetben egy gyermek, illetve család vonatkozásában több intézkedés elrendelésére, illetve kötelezésre volt szükség a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

Mátészalka Város Gyámhivatalánál két esetben került sor más gyermekvédelmi intézkedés kezdeményezésére, mely két kiskorú gyermeket érintett.

2. Ideiglenes hatályú elhelyezés

A gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről a jegyzői gyámhatóság, a gyámhivatal, valamint a határőrség, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, vagy a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága dönthet.

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, valamint a határőrség, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezi:

- a nevelésére alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél, vagy ha erre nincs lehetőség,
- a legközelebbi ideiglenes gondozási feladatokat is ellátó nevelőszülőnél, vagy ha erre nincs lehetőség, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettségnek minősül a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat. Ezen túl a gyermek által tanúsított olyan magatartás is, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, szellemi, értelmi, érzelmi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

A jegyzői gyámhatóság 2008. évben 8 esetben rendelkezett gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről, mely összesen 12 fő kiskorút érintett. Ebből 6 gyermek nevelőszülőnél, 5

gyermek gyermekotthonban, 1 gyermek harmadik személynél történő elhelyezésről döntött a hatóság.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés oka két gyermek esetében a gyermek felügyelet nélkül maradása, két gyermek esetében a gyermek saját maga által tanúsított olyan magatartás, mely fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozott. Nyolc gyermek esetében a lakókörnyezet súlyos elhanyagolt volta, valamint a szülő elhanyagolása vezetett az elhelyezéshez.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést követően a vonatkozó jogszabályi helyek szerint a gyámhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezést követően annak elrendelésétől számított harminc napon belül megszünteti az ideiglenes hatályú elhelyezést, ha annak okai nem állnak fenn, vagy harminc napon belül elrendeli a gyermek átmeneti vagy tartós nevelésbe vételét, vagy hatvan napon belül pert indít az ideiglenes hatályú elhelyezés fenntartása vagy megváltoztatása mellett a gyermekelhelyezés megváltoztatása, illetve a szülői felügyelet megszüntetése iránt.

A jegyzői gyámhatósági jogkörben elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezéseket követő gyámhivatali döntés nyolc gyermek esetében átmeneti nevelésbe vétel volt, egy gyermek esetében családba fogadás. Két gyermek esetében az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetésére került sor, a gyermekek a családba visszakerültek, mivel az elhelyezés időtartama alatt a család minden töle telhetőt megtett annak érdekében, hogy környezetüket gyermeknevelésre alkalmassá tegyék. Egy gyermek esetében szintén az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetésére került sor amiatt, hogy az őt nevelő szülő egészségi állapota olyan mértékben helyreállt, hogy képes volt gyermekéről a továbbiakban gondoskodni.

3. A jövőre vonatkozó javaslatok, célok

A jegyzői gyámhatóság részéről 2008. évben nyolc alkalommal került sor a Mátészalkai Rendőrkapitányság felé jelzés megtételére, melyekre azért volt szükség, mert kiskorú gyermek, illetve az őt gondozó szülő sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja merült fel. A szülők keresték meg minden esetben a hatóságot a gyermekkel együtt, sok esetben előzetesen már jártak a Rendőrségen, de sajnos nem került sor panaszuk megfelelő kezelésére, a gyámhatóságnak viszont törvény által előírt kötelessége a jelzés megtétele. A Mátészalkai Rendőrkapitánysággal az elmúlt évben nagyon jó volt a munkakapcsolat, ideiglenes hatályú elhelyezés, vagy más gyámhatósági intézkedés során több alkalommal is segítséget nyújtottak a munkatársai, valamint a gyámhatóság ügyintézője is részt vett néhány alkalommal olyan kiskorú rendőrségi kihallgatásán, akinek törvényes képviselője nem volt biztosított, vagy érdekellentét állt fenn a gyermek és törvényes képviselője között. Ennek az együttműködésnek a folytatását, jobbítását szeretnénk az elkövetkezendő években célként elérni.

Munkánk során számos alkalommal olyan gyermekekkel találkozunk, akiknek megfelelő gyermekpszichiátriai és gyermekpszichológusi ellátásra lenne szükségük, sőt, olyan eset is előfordult, hogy a megfelelő szakorvosi ellátással gyermek családból való kiemelése is elkerülhető lett volna. Sajnos a Pedagógiai Szakszolgálatnál egy gyermek tanévenként csak hat alkalommal jelenhet meg gyermekpszichológus foglalkozásán térítésmentesen. A Szakszolgálat leterheltsége miatt ez általában kél hetente jelent egy foglalkozást, ami sok, súlyos magatartási problémával küzdő gyermek esetében kevésnek bizonyul. Esetükben szükség lenne olyan szolgáltatásra is, mely a közösségben való helyes viselkedés

kialakítására szolgál csoportos foglalkozás keretein belül, mert általában iskolai beilleszkedési zavarok, a közösségben való helytelen viselkedés okoz problémát. Mátészalkán gyermekpszichiátriai szakrendelés működik, hetente egy alkalommal, de véleményünk szerint néhány esetben a gyermek teljes körű kivizsgálására lenne szükség, akár fekvőbeteg intézményben is, de beutalásuk szakorvos véleménye szerint nem indokolt. Meglátásunk szerint szükség lenne a Pedagógiai Szakszolgálat pszichológus állományának növelésére a közeljövőben.

Tapasztalatunk szerint sok esetben nem csak a gyermekkel, hanem a szülőkkel kapcsolatban is előfordul olyan pszichés zavar, mely megfelelő terápia nélkül a gyermek veszélyeztetettségét okozza. Felnőtt pszichiátriai szakrendelés működik ugyan városunkban, de sok esetben a gyógyszeres kezelés kiegészítéseképpen szükséges lenne felnőtt pszichológus segítségére is, mely legközelebb Nagykállóban, illetve Fehérgyarmaton érhető el. A jegyzői gyámhatóságnál indult ügyek nagy részében a családok anyagi problémákkal is küzdenek, több gyermeket nevelnek gyakran segítség nélkül, így számukra szinte elérhetetlenek ezek a szolgáltatások. Szükség lenne továbbá olyan tanácsadásra, mely a szülőknek ad nevelési javaslatokat, illetve arra, hogy a szülők osszák meg egymás között nevelési tapasztalataikat. A fentiek miatt szükségességét látjuk annak, hogy Mátészalkán is kerüljön sor olyan pszichológus foglalkoztatására, aki a szülőknek nyújt segítséget.

Sok esetben olyan 15-18 év közötti, kamaszkorú gyermekek kerülnek a gyámhatóság látókörébe, akik családjá esetében már korábban is számos probléma merült fel, de ezekről soha nem került sor jelzésre, így gyakran már olyan rossz, rögzült családi és egyéni működési zavarok alakultak ki, melyeken a nagyon gondos családgondozás sem tud érdemben változtatni. Ez a jelzőrendszer még hatékonyabbá tételét teszi szükségessé, hogy minél kisebb korban kerüljön sor a gyermekek gondozásba vételére a későbbi, súlyos problémák megelőzése érdekében.

Mátészalka Város Gyámhivatala

A Gyámhivatal Mátészalka Város Polgármesteri Hivatalának egyik térségi igazgatást ellátó belső szervezeti egysége.

Segítséget nyújt a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez, gondoskodik a gyermekek veszélyeztetésének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, a gondnokság alatt álló személyek jogainak védelméről, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek beilleszkedéséről. Gyakorolja a városi gyámhivatal hatáskörébe utalt gyámhatósági hatásköröket.

Illetékességi területe Mátészalka városra, és 20 környéki településre terjed ki, így Fülöpösdaróc, Géberjén, Györtelek, Hodász, Jármí, Kántorjánosi, Kocsord, Nagydobos, Nyírcsaholy, Nyírkáta, Nyírmeggyes, Nyírparsznya, Ópályi, Ökörítőfülpös, Ór, Papos, Rápoly, Szamoskér, Szamoszeg és Vaja községére, amely közel 60. 000.fős lakosságszám tekintetében jelent körzeti igazgatási feladatellátást.

A gyámhivatal szervezetét, illetékességét, és hatáskörét a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat - és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet határozza meg, munkáját a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló módosított 1997. évi XXXI. törvény, valamint a

gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. évi (IX. 10.) Korm. rendelet alapján végzi.

A Gyámhivatal feladat és hatáskörébe tartoznak az alábbi kiemelt hatósági területek:

Szülői felügyeleti jog gyakorlásával kapcsolatban:

- a gyermek családi és utónevének megállapítása,
- szülői ház elhagyása
- a gyermek végleges külföldre távozása,
- életpálya kijelölése,
- a szülő vagyonkezelése,
- gyámnevezés, gyámságból való kizárás,
- büntető eljárások kezdeményezése kiskorú veszélyeztetésével, tartás elmulasztásával kapcsolatban.

A gyermekek védelme érdekében:

- ideiglenes hatályú elhelyezés,
- családba fogadás,
- átmeneti nevelésbe vétel és gyámkirendelés,
- tartós nevelésbe vétel és gyámkirendelés, ezen eljárás keretében kapcsolattartás szabályozása,
- döntés más szerv által alkalmazott ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetéséről,
- utógondozói ellátásról,
- gondozási díj fizetési kötelezettség megállapítása és megszüntetése.

Pénzbeli támogatásokkal kapcsolatban:

- dönt az otthonderemtségi támogatás megállapításáról,
- dönt a gyermektartásdíj megelőlegezéséről.

Az otthonderemtségi támogatás célja, hogy az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatal felnőtt lakáshoz jutását, tartós lakhatása megoldását elősegítse.

Otthonderemtségi támogatásra jogosult az a fiatal felnőtt, akinek – legalább hároméves időtartamú folyamatos – gondozási helyén töltött – nevelésbe vétele a nagykorúvá válásával szűnt meg, és készpénzének, biztosításra vagy más célból lekötött betétjének, vagy ingatlan vagyonának értéke a nagykorúvá válásakor nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatvanszorosát.

A készpénz vagyonba a fiatal felnőtt árvaellátásából és keresményéből származó megtakarítást nem lehet beszámítani. A nevelésbe vétel időtartamába az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartamát is be kell számítani, feltéve, ha a gyermeket ideiglenesen nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban helyezték el.

A támogatás felhasználható részben vagy egészben a fiatal felnőtt tulajdonába kerülő építési telek, életvitelszerű lakhatásra alkalmas lakás, családi ház, tanya vásárlására, illetve építésre, lakhatóvá tételére, tulajdon vagy tulajdonrész szerzéssel járó felújításra, bérleti jogviszony

megvásárlására, államilag támogatott lakásprogramban való részvételre, valamint otthonteremtést elősegítő hitelintézeti kölcsön összegű törlesztésére. Indokolt esetben az otthonteremtési támogatás felhasználható a tartósan beteg vagy fogyatékos fiatal felnőtt megfelelő ellátását biztosító, a szociális törvény hatálya alá tartozó bentlakásos szociális intézménybe fizetendő egyszeri hozzájárulásra is.

A gyermektartásdíj megelőlegezésének akkor van helye, ha a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában már megállapította, vagy van olyan külföldi bíróság, vagy más hatóság által hozott jogerős határozat, amelyet a Magyarországon élő gyermek javára nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján kell végrehajtani.

Családi jogállás rendezése tekintetében: teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvétele, gyermek – családi és utónevének megállapítása, családi jogállás rendezésére irányuló per megindítása.

Az örökbefogadással kapcsolatban: dönt a gyermek örökbefogadhatóságáról, örökbefogadásra szándékozó alkalmasságáról, örökbefogadás engedélyezéséről, örökbeadás felbontásáról.

Pert indíthat, kezdeményezhet: gyermekek elhelyezésére, kiadatására, szülői felügyelet megszüntetésére vagy visszaállítására, örökbefogadás felbontására, tartási követelés érvényesítésre, gondnokság alá helyezés és annak megszüntetésére, számadási kötelezettség teljesítésére.

A szülői felügyeleti joggal kapcsolatban: dönt a kapcsolattartásról, intézkedik a szabályozott kapcsolattartás végrehajtásáról, gyermek házasságkötésének engedélyezéséről, hozzájárul a gyermek családba fogadásához, szülői felügyeleti jogkörbe tartozó olyan kérdésekről melyben a szülők nem jutottak egyetértésre.

Gyámsággal és gondnoksággal kapcsolatban: gyermekek részére gyámot rendel, irányítja és felügyeli a gyám tevékenységét, eseti gondnokot, zárgondnokot, ügygondnokot, hivatásos gondnokot rendel ki.

A vagyonkezeléssel kapcsolatban: dönt a gyermekek és a gondnokoltak készpénzvagyonának felhasználásáról, elhelyezéséről, a gondnok vagyonkezeléssel kapcsolatos jognyilatkozatáról, elbírálja a rendszeres és eseti számadást, a végszámadást, eljár gyermekek gondnokoltak ingó és ingatlan vagyoni ügyeiben.

Nyilvántartást vezet: az általa megállapított és folyósított pénzbeli ellátásokról, az ideiglenes hatállyal elhelyezett, valamint átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermekekről, a gyámság és gondnokság alatt állókról. A gyermekek minden olyan vagyonáról, amely nem tartozik a szülő kezelésébe, amelyet a gyámhivatal rendszeres felügyelete alá vont, vagy amelyet a gyámhivatalhoz beszolgáltattak, továbbá a vagyonnal rendelkező gyermekről a bekövetkező nagykorúságáig.

A fenti feladatokat a gyámhivatal előírt szakképesítéssel rendelkező érdemi ügyintézői látják el. A gyámhivatal valamennyi ügyintézői felelősek a feladatkörükbe tartozó ügyek határidőben, ténybélileg és jogilag megfelelő ügyintézéséért.

A hivatásos gondnokok látják el azoknak a nagykorú személyeknek a törvényes képviselőjét, akik szellemi fogyatékoságuk miatt a gyámhivatal határozata alapján erre rászorulnak.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést követő gyámhivatali döntések száma: 53

Ebből:

- Átmeneti nevelésbe vételek száma: **14**, mely **35** gyermeket érint
- Gyermekelhelyezés iránti perindítások száma: **10**, mely **12** kiskorút érint

Átmeneti neveltek adatai:

- 2008. december 31.-én nyilvántartott átmeneti nevelt gyermekek száma: **257 fő**
- 2008. évben átmeneti nevelésbe vett kiskorúak száma: **35 fő**

Tartós nevelésben lévő kiskorúak adatai:

- 2008. december 31.-én nyilvántartott tartós neveltek száma: **21 fő**
- 2008. évben tartós nevelésbe vett gyermekek száma: **0 fő**

Utógondozás: az átmeneti vagy tartós nevelés megszűnése után – kivéve, ha a gyermeket örökbe fogadták – a gyámhivatal legalább egy év időtartamra elrendeli a gyermek és a fiatal felnőtt utógondozását feltéve, hogy az utógondozást a fiatal felnőtt maga is kéri.

Az utógondozás célja, hogy elősegítse a gyermek, illetve a fiatal felnőtt családi környezetébe való visszailleszkedését, önálló életének megkezdését.

Az állami gondoskodás alól kikerült gyermekek illetve fiatal felnőttek utógondozására **19** esetben került sor, **6** esetben pedig ennek megszüntetésére.

Utógondozói ellátás: a gyámhivatal a fiatal felnőtt kérelmére, - illetve a gyermek nagykorúságának elérése előtt a gyám (hivatásos gyám) javaslatának figyelembevételével – elrendeli az utógondozói ellátást, ha a gyermek, illetve a fiatal felnőtt átmeneti vagy tartós nevelésbe vétele nagykorúvá válásával szűnt meg, és létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, vagy a nappali oktatás munkarendje szerint, vagy felsőfokú iskola nappali tagozatán tanulmányokat folytat, vagy szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja.

Utógondozói ellátásra 11 kérelem került benyújtásra, már megállapított utógondozói ellátásból 8 ellátás került megszüntetésre.

Gyermektartásdíj megelőlegezésre 23 esetben került sor, 37 gyermek után.

Otthonteremtési támogatás megállapítására 11 esetben került sor.

A Gyámhivatal részéről engedélyezett **örökbeadások** száma a tárgyévben **8** volt.

Örökbe fogadhatónak nyilvánított kiskorúak száma a tárgyévben **2** volt.

Az örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánított szülők száma: **6 fő** volt.

A gyámhivatal illetékességi területén **gondnokság alatt állók száma** összesen **608 fő**.

Azon gondnokoltak részére, akik vonatkozásában a gondnoki teendőket nem vállalják, vagy nincs arra alkalmas hozzátartozó a gyámhivatal hivatásos gondnokot rendel ki.

Három hivatásos gondnok látja el **251 fő** gondnokság alatt álló személy törvényes képviselőjét.

Gyámság alatt álló kiskorúak száma 2008. december 31.-én **449 fő** volt, melyből

• Családba fogadó személy látja el a gyámságot:	46 esetben
• Harmadik személy látja el a gyámságot:	126 esetben
• Hivatásos gyám látja el a gyámságot:	71 esetben
• Nevelőszülő látja el a gyámságot:	192 esetben
• Gyermekotthon vezetője látja el a gyámságot:	14 esetben

A Gyámhivatalban 2008. évben:

• Főszámon iktatott iratok száma:	1728 db
• Alszámon iktatott iratok száma:	8457 db
• Iktatott irat mindösszesen:	10 185 db

A Gyámhivatal által hozott határozatok száma **2299 db** volt.

A gyámhivatal személyi feltételei:

A gyámhivatal, mint belső szervezeti egység létszáma **9 fő**, mely az alábbiak szerint épül fel:

- 1 fő vezető
- 4 fő ügyintéző
- 3 fő hivatásosos gondnok
- 1 fő adminisztrátor.

A Gyámhivatal folyamatos kapcsolatot tart a térségbe tartozó települések jegyzőivel, illetve az ott dolgozó gyámügyi előadókkal, továbbá a Gyermekjóléti Szolgálatokkal, az Észak-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalának Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kirendeltségével, az ápoló - gondozó otthonokkal, gyermekotthonokkal, gyermekvédelmi központokkal, valamint Mátészalka Város Polgármesteri Hivatalának irodáival.

Az Észak-alföldi Regionális Államigazgatás Hivatal Szociális és Gyámhivatalának Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kirendeltsége 2008. november 12.-én célvizsgálatot tartott Mátészalka Város Gyámhivatalánál.

A családi jogállás rendezési, kapcsolattartási ügyeket, az örökbefogadási ügyeket, az otthonteremtési támogatással kapcsolatos ügyeket és a gondnoksági ügyeket vizsgálták. Összességében a felettes szerv megállapította, hogy a vizsgált ügytípusokban a gyámhivatal tevékenysége a vonatkozó anyagi és eljárási jogszabálynak megfelel.

Mátészalka Város Közbiztonsági Konceptiója

Mátészalka Város Képviselő-testülete a 205/2006. (VIII. 25.) Kt. számú határozatával elfogadta Mátészalka város 2006-2010. évre vonatkozó közbiztonsági koncepcióját.

A koncepció célként határozza meg az életminőséget javító közbiztonság megteremtése érdekében a közrend megóvásában, a bűnmegelőzésben részt vevők közötti célirányos párbeszédet elősegítse, és megfelelő keretet biztosítson a közös feladatok eredményes ellátására. Prioritásként fogalmazza meg a drogfogyasztás és a kábítószer bűnözés

megelőzését, a közlekedésbiztonság javítását, a közterületek rendjének megóvását, a migrációs bűncselekmények visszaszorítását.

A Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

A „Nemzeti Stratégia a kábítószer probléma visszaszorítására” című programhoz kapcsolódott városunk 2001. júniusában. Önkormányzati pályázat útján létrehozták a városi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot (továbbiakban: KEF), melynek székhelye a Családsegítő Központ volt.

A Mátészalkai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum pályázati forrás hiányában 2008. májusában felfüggesztette működését. Jelenleg pályázatuk elbírálása van folyamatban, melynek pozitív fogadtatása esetén a Fórum működését folytatja.

A KEF feladatainak egy részét - úgymint prevenció, prevencióval foglalkozó testületek összefogása, az iskolákban folyó prevenciós munka végzése, illetve a fiatalok klubfoglalkozásba való bevonása -, a kiskorúak esetében jelenleg a Gyermekjóléti Szolgálat, a felnőtt korúak esetében a Szatmári Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények Mátészalka Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása látja el.

A Mátészalkai Rendőrkapitányság gyermek- és ifjúságvédelmi programjai

A gyermek- és fiatalkorú személyek védelme érdekében a Mátészalkai Városi Rendőrkapitányságon is hatékony munka folyik.

2002. évtől működik a D.A.D.A elnevezésű komplex program, mely az általános iskolások számára került kifejlesztésre. A program keretében tartott előadások célja az, hogy felhívja a gyermek- és fiatalkorú személyek figyelmét arra, hogy a környezetükben több olyan veszélyforrás van, ami – akár rejtett módon is – oda vezethet, hogy áldozattá vagy bűnelkövetővé váljanak. A bűnmegelőzési munkához tartozik továbbá az, hogy bűncselekmény elkövetőjévé, vagy áldozatává vált gyermek vagy fiatalkorú személy esetén a szükséges gyermekvédelmi intézkedések megtételének érdekében a polgármesteri hivatal jegyzőjével és a gyermekjóléti szolgálattal a Rendőrség a kapcsolatot felveszi. Ezekkel a szervekkel kötött együttműködési megállapodásban foglaltak alapján tájékoztatást adnak az érintettek egymás részére. A Városi Rendőrkapitányság bűnmegelőzési tevékenységének részét képezi, hogy munkatársai előadóként részt vesznek a Gyermekjóléti Szolgálat által kezdeményezett előadássorozatokban. Állományának egyik tagja a Kábítószer Egyeztető Fórum (KEF) munkájában is részt vett.

A Rendőrkapitányság munkatársai folyamatos bűnmegelőzési ellenőrzéseket folytatnak a városban a fiatalok által gyakran látogatott szórakozóhelyeken a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóival együtt. A tagintézmények (általános iskolák, középiskolák) által történő felkéréseknek eleget tesznek, előadásokat tartanak és szemléltető eszközöket mutatnak be az alap- és középfokú oktatási intézményekben. Tevékenységükbe a megelőzés és az utókezelés is beletartozik. A rendőrség munkatársa 2008. évben heti két alkalommal tartott előadást Mátészalkán és a környező településeken.

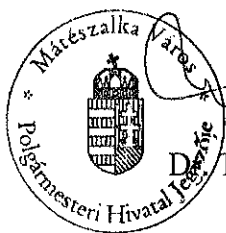
Az ifjúságvédelmi munka keretében 2008.-2009. évben a Mátészalkai Rendőrkapitányság kidolgozta saját bűnmegelőzési programját, "Diákok az iskolai erőszak ellen" címmel. A program több összetevőből áll: bűnmegelőzési előadások, rajz-, fotó-, novella pályázat, sportvetélkedők szervezése.

A Városi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztálya kerékpár versenyt és a biztonságos közlekedéssel kapcsolatos vetélkedőt szervezett a gyermekek részére a helyes közlekedési szabályok elsajátításának érdekében.

2008. évben 7 kiskorú és 8 fiatalkorú gyermek követett el bűncselekményt, 21 gyermekkorú és 46 fiatalkorú személy követett el szabálysértést Mátészalkán. Ezen gyermek és fiatalkorúak közül 42 gyermek alapellátásba vételére, hat gyermek esetében védelembe vétel elrendelésére került sor. Sok esetben elmondható, hogy vagy átmeneti nevelésben lévő gyermek, vagy átutazóban lévő külföldi állampolgár követte el a fenti cselekményeket, így a jegyzői gyámhatóság gyermekvédelmi intézkedést nem tudott ellenük kezdeményezni, valamint a Gyermekjóléti Szolgálat nem tudta őket gondozásba venni. Gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja ugyan több esetben is felmerült, és a rendőrség felé a szükséges jelzések megtörténtek, de ezen esetek jelenlegi állásáról tájékoztatást még nem kaptunk.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és a csatolt határozat-tervezetet elfogadni szíveskedjenek.

Mátészalka, 2009. május 14.

Takács Csaba
jegyző

Gyermekétkeztetésre vonatkozó adatok

0) A bölcsődében étkeztetésben részesülő gyermekek száma: átlagosan 67 fő, kedvezményes étkeztetésben részesülő gyermekek száma: 33 fő. A kedvezményes étkeztetésben részesülők közül:

-) 100 %-os kedvezményben részesül: 21 gyermek
(rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény miatt)
-) 50 %-os kedvezményben részesül: 12 gyermek, ebből
 - 3 vagy több gyermekes családban él: 7 gyermek
 - tartós betegség miatt: 5 gyermek

2) A Négy Évszak Óvodában étkeztetésben részesülő gyermekek száma: átlag 650 fő, kedvezményes étkeztetésben részesülő gyermekek száma: 259 fő. A kedvezményes étkeztetésben részesülők közül:

-) 100%-os kedvezményben részesül: 172 gyermek
(rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény miatt)
-) 50%-os kedvezményben részesül: 87 gyermek, ebből
 - 3 vagy több gyermekes családban él: 74 gyermek,
 - tartós betegség miatt: 13 gyermek.

3) Az általános iskolai étkeztetésben részesülő gyermekek száma: átlag 1170 gyermek, kedvezményes étkeztetésben részesülő gyermekek száma: 557 gyermek. A kedvezményes étkeztetésben részesülők közül:

-) 100 %-os kedvezményben részesül: 277 gyermek
(rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény miatt)
 -) 50 %-os kedvezményben részesül: 280 gyermek, ebből
 - 3 vagy több gyermekes családban él: 131 gyermek,
 - tartós betegség miatt: 79 gyermek,
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény miatt: 70 gyermek.
- (6-8 osztály)

MÁTÉSZALKA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

_____/2009. (_____) számú

HATÁROZAT-TERVEZETE

Mátészalka Város Önkormányzat által ellátott gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok értékeléséről

A Képviselő-testület

- 1.) Mátészalka Város Önkormányzat által ellátott gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásának értékeléséről szóló előterjesztést **e l f o g a d j a .**
- 2.) Felkéri a jegyzőt, hogy az értékelést küldje meg az Észak-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalának Nyíregyházi Kirendeltsége részére.

Határidő: azonnal

Felelős: dr. Takács Csaba jegyző

Mátészalka, 2009. május

Szabó István
polgármester

Dr. Takács Csaba
jegyző

VÉLEMÉNYLAP AZ ELŐTERJESZTÉSHEZ

ELŐTERJESZTÉS CÍME, TÉMÁJA, IKTATÓSZÁMA: 5681-5/2009.

Előterjesztés a Képviselő-testülethez Mátészalka Város Önkormányzat által ellátott gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok értékeléséről

Előterjesztés készítéséért felelősök: Soltész Bernadett, Dávidné Szabó Aranka, Bojerné Dr. Varga Ágnes

Előterjesztést véleményezi még:

NÉV:
dr. Hodi Éva
Önkormányzati és Igazgatási Hivatalvezető

VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
Az előterjesztés a gyermekjóléti és a gyermekvédelmi feladatok értékeléséről szóló 1997. évi XXXI. tv. és a Képviselő-testület 2009. évi munkatervében foglaltaknak megfelelően készült el. *Békési*

NÉV:
Hosnyai Adél
Közigazgatási Hivatalvezető

VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
Az előterjesztés a gyermekjóléti és a gyermekvédelmi feladatok értékeléséről szóló 1997. évi XXXI. tv. és a Képviselő-testület 2009. évi munkatervében foglaltaknak megfelelően készült el. *Hosnyai Adél*

NÉV:

VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:

NÉV:

VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:

NÉV:

VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:

NÉV

VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:

Előterjesztést ellenőrizte:
2009. 05. hó 20.

[Signature]

Előterjesztést jóváhagyta: 2009. 05. hó 20.

[Signature]